

THE GOSPEL COALITION

TEMELJNI DOKUMENTI
HRVATSKI

Sadržaj

EVANĐELJE ZA SAV ŽIVOT: PREDGOVOR	3
ISPOVIJED VJERE	5
I. TROJEDINI BOG.....	5
II. BOŽJA OBJAVA.....	5
III. STVARANJE ČOVJEČANSTVA.....	5
IV. PAD.....	6
V. BOŽJI NAUM.....	6
VI. EVANĐELJE.....	6
VII. OTKUPLJENJE U KRISTU.....	6
VIII. OPRAVDANJE GRJEŠNIKA.....	7
IX. SILA SVETOGA DUHA.....	7
X. KRALJEVSTVO BOŽJE.....	7
XI. BOŽJI NOVI NAROD.....	7
XII. KRŠTENJE I GOSPODNJA VEČERA.....	8
XIII. OBNOVA SVEGA.....	8
TEOLOŠKA VIZIJA ZA SLUŽBU	9
I. Kako trebamo odgovoriti kulturološkoj krizi u pogledu istine? Epistemološko pitanje	9
II. Kako trebamo čitati Bibliju? Hermeneutičko pitanje.....	10
III. Kako se trebamo odnositi prema kulturi koja nas okružuje? (Problem kontekstualizacije)	11
IV. Na koje je načine evanđelje jedinstveno?	12
V. Što je služba usmjerena na evanđelje?	12
Zaključak.....	15

EVANĐELJE ZA SAV ŽIVOT: PREGOVOR

Zajednica smo evanđeoskih crkava koje pripadaju Reformiranoj predaji, a koje su duboko predane obnovi naše vjere u Kristovu Radosnu vijest i reformiranja naše službe tako da bude u potpunosti u skladu sa Svetim pismima. Jako smo zabrinuti u pogledu nekih pokreta unutar tradicionalnog evanđeoskog kršćanstva, za koje smatramo da oslabljuju život crkve i odводе nas od naših povijesnih vjerovanja i prakse. S jedne strane, uznemiruje nas idolopoklonstvo osobnog konzumerizma i politizacija vjere. S druge strane, žalosti nas neosporavano prihvaćanje teološkog i moralnog relativizma. Ti pokreti su doveli do lakog napuštanja kako biblijske istine, tako i preobraženoga života koji naša povijesna vjera nalaže. Ne samo da čujemo za takve utjecaje, nego i vidimo njihove posljedice. Predani smo ojačavanju crkava s novom nadom i neodoljivom radošću koja se temelji na obećanjima koja primamo samo po milosti, samo kroz vjeru samo u Krista.

Vjerujemo da u mnogim evanđeoskim crkvama postoji duboka i široka suglasnost u pogledu istinâ Radosne vijesti. Međutim, često vidimo da proslavljanje našega jedinstva s Kristom zamjenjuju drevne atrakcije moći i bogatstva, ili redovničko povlačenje u obred, liturgiju i sakramente. Ono što pokušava zamijeniti Radosnu vijest nikada neće unaprijediti vjeru u čijem se srcu nalazi misija, koja je ukorijenjena u trajnoj istini koja se ispoljava u nepostiđenom učeništvu, koje je željno proći na ispitima kraljevskog poziva i požrtvornosti. Želimo napredovati na Kraljevom putu, uvijek željni braniti, ohrabrivati i poučavati u skladu s Radosnom vijesti, kako bi sadašnji i sljedeći naraštaj crkvenih vođa bio bolje opremljen snabdijevati svoje službe načelima i praksom koji proslavljaju Spasitelja i čine dobro onima za koje je On prolio svoju krv i dao svoj život.

Želimo stvoriti jedinstveni pokret među svim ljudima – pokret koji je revan u davanju časti Kristu i u umnožavanju njegovih učenika, udružujući se u istinskoj koaliciji za Isusa. Takva biblijski utemeljena i sjedinjena misija jedina je trajna budućnost za crkvu. Ta stvarnost nas navodi da stojimo zajedno s drugima koji su potaknuti uvjerenjem da je Božje milosrđe u Isusu Kristu naša jedina nada u vječno spasenje. Želimo se za tu Radosnu vijest boriti oplemenjeni jasnoćom, suosjećanjem, hrabrošću i radošću – radosno vezujući naša srca s drugim vjernicima preko denominacijskih, etničkih i klasnih granica.

Naša je želja služiti crkvi koju volimo pozivajući svu našu braću i sestre da nam se pridruže u nastojanju da obnovimo crkvu današnjice prema drevnoj Kristovoj Radosnoj vijesti kako bismo mogli zbilja govoriti i živjeti za Njega na način koji ga jasno komunicira našem vremenu. Kao pastori, želimo da to u našim crkvama činiti kroz uobičajena sredstva (provodnike) Njegove milosti: molitvu, službu Riječi, krštenje, Gospodnju večeru i zajedništvo svetih. Žudimo raditi sa svima koji, uz to što prihvaćaju vjeroispovijed i viziju koja je ovdje postavljena, traže Kristovo gospodstvo nad cijelim životom s nepostiđenom nadom u silu Svetoga Duha da preobrazi pojedince, zajednice i kulture.

”

Predani smo
ojačavanju crkava s
novom nadom i
neodoljivom radošću
koja se temelji na
obećanjima koja
primamo samo po
milosti, samo kroz
vjeru samo u Krista.

“

ISPOVIJED VJERE

I. TROJEDINI BOG

Vjerujemo u jednoga Boga koji od vječnosti postoji kao tri jednako božanske Osobe: Otac, Sin i Sveti Duh, koji poznaju, vole i proslavljaju jedan drugoga. Ovaj jedan i živi Bog beskrajno je savršen i u svojoj ljubavi i u svojoj svetosti. On je Stvoritelj svega, vidljivoga i nevidljivoga, i stoga je dostojan primiti svu slavu i obožavanje. Besmrtn i vječan, savršeno i iscrpno poznaje kraj od početka, održava i suvereno vlada nad svime te u svojoj providnosti ostvaruje svoje vječne naume da otkupi sebi narod i obnovi svoju palu tvorevinu, na hvalu slave svoje milosti.

II. BOŽJA OBJAVA

Bog je milostivo obznanio svoje postojanje i svoju moć u stvorenom redu te je sebe vrhunski objavio palim ljudskim bićima u osobi svoga Sina, utjelovljene Riječi. Štoviše, on je govoreći Bog koji je svojim Duhom milostivo obznanio sebe ljudskim riječima: vjerujemo da je Bog nadahnuo riječi očuvane u Svetim pismima, šezdeset šest knjiga Staroga i Novoga zavjeta, koje su istovremeno zapis i sredstvo njegova spasonosnog djela u svijetu. Ovi spisi jedini čine verbalno nadahnutu Božju riječ, koja je posve autoritativna i ne sadrži pogreške u izvornim spisima, potpuna je objava njegove volje u pogledu spasenja, dostatna za sve što Bog zahtijeva od nas da vjerujemo i činimo te je konačan autoritet nad svakim područjem spoznaje o kojem govori. Ispovijedamo da naša ograničenost i grješnost sprječavaju mogućnost da iscrpno poznajemo Božju istinu ali potvrđujemo da, prosvijetljeni Duhom Božjim, možemo istinski znati Božju objavljenu istinu. Bibliju treba vjerovati, kao Božju uputu, u svemu što ona naučava; pokoravati joj se, kao Božjoj zapovijedi, u svemu što traži; te pouzdati se u nju, kao Božji zavjet, u svemu što obećava. Kada Božji narod čuje, vjeruje i vrši Riječ, osposobljeni su biti Kristovi učenici i svjedoci evanđelja.

III. STVARANJE ČOVJEČANSTVA

Vjerujemo da je Bog stvorio ljudska bića, muško i žensko, na vlastitu sliku. Adam i Eva su pripadali stvorenomu redu koji je sam Bog proglasio veoma dobrim, te su služili kao Božji agenti skrbljenja, upravljanja i vladanja tvorevinom, živjeli su u svetom i posvećenom zajedništvu sa svojim Tvorcem. Muškarci su i žene jednako stvoreni na sliku Božju, uživaju jednak pristup Bogu po vjeri u Krista Isusa te su oboje pozvani da idu dalje od pasivnog udovoljavanja sebi prema značajnom privatnom i javnom angažmanu u obitelji, crkvi i građanskom životu. Adam i Eva su trebali jedno drugo dopunjavati u jedinstvu jednoga tijela koje uspostavlja jedini normativni obrazac seksualnih odnosa za muškarce i žene, tako da brak u konačnici služi kao tip jedinstva između Krista i njegove crkve. Prema Božjim mudrim naumima, muškarci i žene nisu uzajamno zamjenjivi, nego dopunjavaju jedni druge na način da se uzajamno obogaćuju. Bog je odredio da prisvoje različite uloge koje odražavaju ljubavni odnos između Krista i crkve, tako da muž primjenjuje poglavarstvo na način koji odražava brižnu, požrtvovnu ljubav Kristovu, a žena se pokorava svome mužu na način koji odražava ljubav crkve prema njezinu Gospodinu. U službi crkve se i muškarci i žene ohrabruju da služe Kristu i da razvijaju svoj puni potencijal u različitim službama naroda Božjega. Svojstvena uloga vodstva unutar crkve koja pripada kvalificiranim muškarcima temelji se na stvaranju, padu i otkupljenju i ne smije se odložiti zbog pristajanja uz promjene koje se događaju u kulturi.

IV. PAD

Vjerujemo da je Adam, stvoren na sliku Božju, izobličio tu sliku i potratio svoje prvotno blaženstvo – za sebe i sve svoje potomstvo – padom u grijeh putem sotonskog iskušenja. Posljedica je toga da su sva ljudska bića otuđena od Boga, iskvarena u svakom vidu svoga bića (tj., fizički, mentalno, voljno, emocionalno, duhovno) i osuđena konačno i neopozivo na smrt – bez Božje milostive intervencije. Vrhovna potreba svih ljudskih bića je pomirenje s Bogom po čijim smo pravičnim i svetim gnjevom; jedina nada za sva ljudska bića je nezaslužena ljubav istoga ovog Boga, koji nas jedini može izbaviti i obnoviti za sebe.

V. BOŽJI NAUM

Vjerujemo da je Bog još od vječnosti u svojoj milosti odredio da će spasiti veliko mnoštvo grješnika iz svakoga plemena, jezika, naroda i nacija, te ih je s tim ciljem predznao i izabrao. Vjerujemo da Bog opravdava i posvećuje one koji po milosti vjeruju u Isusa, te da će ih jednoga dana proslaviti – sve na hvalu slave njegove milosti. Bog iz ljubavi zapovijeda i zaklinje sve ljude da se pokaju i vjeruju, usmjerivši svoju spasonosnu ljubav prema onima koje je izabrao i određivši Krista kao njihova Otkupitelja.

VI. EVANĐELJE

Vjerujemo da je evanđelje Radosna vijest o Isusu Kristu – samoj mudrosti Božjoj. Krajnja je ludost svijetu, ali i sila Božja onima koji se spašavaju, ova Radosna vijest je kristološka, usredotočena na križ i uskrsnuće: nije moguće navijestiti evanđelje ako se ne naviješta Krist, a ne naviješta se autentičan Krist ukoliko se ne naviješta njegova smrt i uskrsnuće kao ono najvažnije (poruka glasi: »Krist je umro za naše grijeh... [i] uskrsnuo je«). Narav ove Radosne vijesti je biblijska (njegova smrt i uskrsnuće su prema Svetom pismu), teološka i spasonosna (Krist je umro za naše grijeh, kako bi nas pomirio s Bogom), povijesna (ukoliko se spasonosni događaji nisu dogodili, naša je vjera bezvrijedna, još uvijek smo u svojim grijesima i treba nas žaliti više od svih drugih ljudi), apostolska (poruka je povjerena apostolima, koji su bili svjedoci ovih spasonosnih događaja i koji su je prenosili) te izrazito osobna (pojedinci koji je prime, vjeruju i čvrsto drže, spašavaju se).

VII. OTKUPLJENJE U KRISTU

Vjerujemo da, potaknuti ljubavlju i u poslušnosti svomu Ocu, vječni Sin je postao ljudskim bićem: Riječ je postala tijelo, potpuno Bog i potpuno čovjek, jedna Osoba u dvije naravi. Čovjek Isus, obećani Izraelov Mesija, začet je po čudesnom posredništvu Svetoga Duha i rođen je od djevice Marije. Bio je savršeno poslušan svom nebeskom Ocu, živio je bezgriješnim životom, činio čudesne znakove, raspet je pod Poncijem Pilatom, ustao je tjelesno iz mrtvih treći dan i uzašao na nebo. Kao posrednički Kralj, sjeo je s desne strane Bogu Ocu, izvršava svu Božju suverenost na nebu i na zemlji te je naš Veliki svećenik i pravedni Zastupnik. Vjerujemo da je svojim utjelovljenjem, životom, smrću, uskrsnućem i uzašašćem, Isus Krist djelovao kao naš predstavnik i zamjenik. Učinio je to kako bismo po njemu mogli postati pravednost Božja: na križu je dokinuo grijeh, umilostivio Boga i, noseći punu kaznu naših grijeha, pomirio s Bogom sve koji vjeruju. Kada je uskrsnuo od mrtvih, Krist Isus je pokazao da ga je Otac potvrdio, slomio je silu smrti i porazio Sotonu koji je jednoć imao moć nad smrću te je donio vječni život svima koji mu pripadaju; svojim uzašašćem zauvijek je uzvišen kao Gospodin i pripremio je mjesto za nas da budemo s njim. Vjerujemo da spasenje ne možemo naći ni u kome drugom jer ni jedno drugo ime nije dano pod nebom po kojemu se moramo

spasiti. Budući da je Bog izabrao ponižene stvari ovoga svijeta, ono prezreno, ono što nije, kako bi poništio ono što jest, ni jedno ljudsko biće ne može se pred njime hvastati – Krist Isus je postao za nas mudrost od Boga – odnosno, naša pravednost, svetost i otkupljenje.

VIII. OPRAVDANJE GRJEŠNIKA

Vjerujemo da je svojom poslušnošću i smrću Krist u potpunosti platio dug svih opravedanih. Svojom žrtvom je uzeo na sebe našu kaznu, čime je ostvario prikladno, stvarno i potpuno zadovoljenje Božje pravde za nas. Savršenom poslušnošću, umjesto nas je zadovoljio Božje pravedne zahtjeve, jer se jedino po vjeri ova savršena poslušnost pripisuje svima koji se pouzdaju jedino u Krista da ih Bog prihvaća. Utoliko što je Otac dao Krista za nas i što je prihvatio njegovu poslušnost i kaznu umjesto naše, besplatno i ni zbog čega u nama, ovo opravdanje je u potpunosti posljedica besplatne milosti, kako bi se i točna pravda i bogata milost Božja mogla proslaviti u opravdanju grješnikâ. Vjerujemo da iz ovoga besplatnog opravdanja proistječu revnost za osobnom i javnom poslušnošću.

IX. SILA SVETOGA DUHA

Vjerujemo da ovo spasenje, potvrđeno u cijelom Svetom pismu i zajamčeno po Isusu Kristu, Sveti Duh primjenjuje na njegov narod. Poslan od Oca i Sina, Sveti Duh proslavlja Gospodina Isusa Krista i, kao drugi Paraklet, prisutan je s vjernicima i u njima. On osvjedočava svijet o grijehu, pravednosti i sudu te svojim moćnim i otajstvenim djelovanjem duhovno preporuča mrtve grješnike, budi u njima pokajanje i vjeru te su u njemu kršteni u jedinstvo s Gospodinom Isusom, tako da su opravdani pred Bogom jedino po milosti, jedino kroz vjeru jedino u Isusa Krista. Posredništvom Duha vjernici bivaju obnovljeni, posvećeni i posvojeni u Božju obitelj; sudjeluju u božanskoj naravi i primaju njegove suvereno raspodijeljene darove. Sam po sebi, Sveti Duh je zalag obećane baštine i u ovom dobu on prebiva u vjernicima, vodi ih, poučava, osposobljava, oživljava i opunomoćuje za kristosličan život i služenje.

X. KRALJEVSTVO BOŽJE

Vjerujemo da oni koji su spašeni milošću Božjom kroz jedinstvo s Kristom po vjeri i preporod Svetoga Duha ulaze u kraljevstvo Božje i uživaju u blagoslovima novoga saveza: oprost grijeha, unutarjni preobražaj koji budi želju za proslavljanjem, pouzdanjem i poslušnošću Bogu te uvid u slavu koja se tek treba očitovati. Dobra djela čine neizostavan dokaz spasonosne milosti. Kada žive kao sol svijeta koji propada i svjetlo svijetu koji je u tami, vjernici se ne smiju ni povlačiti od svijeta ni postati neprepoznatljivo poput svijeta. Naprotiv, trebamo činiti dobro gradu, jer će se sva slava i čast narodâ prinijeti živomu Bogu. Prepoznajući čiji je ovo stvoreni red i zato što smo građani Božjega kraljevstva, trebamo voljeti svoje bližnje kao same sebe, činiti dobro svima, posebno onima koji pripadaju Božjoj obitelji. Kraljevstvo Božje je već prisutno ali još uvijek nije potpuno ostvareno. Ono je posljedica djelovanja Božje suverenosti u svijetu prema konačnom otkupljenju sve tvorevine. Kraljevstvo Božje je osvajačka sila koja plijeni Sotonino kraljevstvo tame te preporuča i obnavlja putem pokajanja i vjere živote pojedinaca izbavljenih iz toga kraljevstva. Ono stoga neizbježno ustanovljuje novu zajednicu ljudskoga zajedničkog života po Bogom.

XI. BOŽJI NOVI NAROD

Vjerujemo da su oni koji pripadaju Božjemu novom saveznom narodu već došli k nebeskom Jeruzalemu; već sjede s Kristom na nebesima. Ova sveopća crkva očituje se u mjesnim crkvama

čijih je Krist jedina Glava; tako da je svaka „mjesna crkva“ zapravo crkva, kuća Božja, zajednica živoga Boga i stup i podloga istine. Crkva je tijelo Kristovo, jabučica njegova oka, urezana u njegove ruke, kojoj se on zauvijek zavjetovao. Crkva se ističe svojom porukom evanđelja, svojim svetim propisima, svojom disciplinom, svojom velikom misijom te, više od svega, svojom ljubavlju prema Bogu i ljubavlju njezinih članova jednih prema drugima i prema svijetu. Najvažnije, ovo evanđelje koje gajimo ima i osobnu i zajedničku dimenziju, a ni jedna od njih se ne smiju previdjeti. Krist Isus je naš mir: on nije samo donio mir s Bogom, nego i mir između otuđenim narodima. Njegova je svrha bila stvoriti u sebi jedno novo čovječanstvo, tako čineći mir, i u jednom tijelu pomiriti i Židova i poganina s Bogom po križu, po kojemu je usmrtio njihovo neprijateljstvo. Crkva služi kao znak Božjega budućeg novog svijeta kada njezini članovi žive za služenje jedni drugima i svojim bližnjima, umjesto za svoje interese. Crkva je zajedničko prebivalište Božjega Duha te je stalan svjedok za Boga u svijetu.

XII. KRŠTENJE I GOSPODNJA VEČERA

Vjerujemo da je krštenje i Gospodnju večeru uspostavio sam Gospodin Isus. Krštenje je povezano uz ulazak u zajednicu novoga saveza a Gospodnja večera sa stalnom obnovom saveza. Zajedno su oni istovremeno Božji zalag nama, božanski određena sredstva milosti, naši javni zavjeti da se pokoravamo jednom rassetome i sada uskrsnulom Kristu i anticipacija njegova povratka i ostvarenja punine svega.

XIII. OBNOVA SVEGA

Vjerujemo u osoban, slavan i tjelesan povratak našega Gospodina Isusa Krista sa svojim svetim anđelima. On će tada izvršiti svoju ulogu konačnoga Suca i ostvarit će se punina njegova kraljevstva. Vjerujemo u tjelesno uskrsnuće i pravednih i nepravdanih – nepravdanih na osudu i vječno svjesno kažnjavanje u paklu, kao što je i sam naš Gospodin poučavao, i pravednih na vječno blaženstvo u prisutnosti Onoga koji sjedi na prijestolju i Janjeta, na novom nebu i novoj zemlji, gdje prebiva pravednost. Toga će dana crkva biti prikazana besprijeckornom pred Bogom poslušnošću, patnjom i pobjedom Kristovom, nakon što bude očišćena od svakoga grijeha i zauvijek oslobođena od njegovih bijednih posljedica. Bog će biti sve u svemu i njegov narod će zanesen neposrednošću njegove neopisive svetosti, a sve će biti na hvalu slave njegove milosti.

TEOLOŠKA VIZIJA ZA SLUŽBU

*Ovo nije nacrt naših doktrinarnih vjerovanja (vidi *Ispovijed vjere*), nego izjava o tome kako namjeravamo vršiti kršćansku službu i živjeti u biblijski i teološki vjernom suodnosu s kulturom.

I. Kako trebamo odgovoriti kulturološkoj krizi u pogledu istine? Epistemološko pitanje

Tijekom proteklih nekoliko stotina godina, od buđenja Prosvjetiteljstva, ljudi su općenito prihvaćali da istina – izražena riječima koje suštinski odgovaraju stvarnosti – zbilja postoji i spoznatljiva je. Smatrali su da je nepotpomognuti ljudski razum kadar objektivno spoznati istinu. U skorije pak vrijeme, postmodernizam je kritizirao ove pretpostavke, držeći da zapravo nismo objektivni u našem potrazi za znanjem nego da informacije tumačimo putem osobnih iskustava, vlastitih interesa, emocija, kulturoloških predrasuda, jezičnih ograničenja i odnosnih zajednica. Tvrdnja da smo objektivni je, kažu postmodernisti, arogantna i neupitno vodi u sukobe između zajednica koje njeguju različita mišljenja o porijeklu istine. Takva arogancija, kažu, djelomično objašnjava mnoge nepravde i ratove suvremenoga svijeta. Pa ipak, postmodernistički je odgovor opasan na jedan drugi način: njegovi najoštrij glasovi ustraju na tome da tvrdnje o objektivnoj istini trebamo zamijeniti poniznijim „tolerantnim“ i uključivo raznolikim subjektivnim pluralizmom – pluralizmom koji je često zaglibljen u močvari koja ne dozvoljava nikakav čvrsti temelj za „vjeru koja je jednom zauvijek predana svetima“. Takav stav nema mjesta za istinu koja odgovara stvarnosti nego samo za niz subjektivno oblikovanih istina. Kako ćemo odgovoriti ovoj kulturološkoj krizi u pogledu istine?

1. Potvrđujemo da je istina podudaranje sa stvarnošću. Vjerujemo da Sveti Duh, koji je nadahnuo riječi apostolâ i prorokâ, također prebiva u nama, tako da mi, stvoreni na sliku Božju, možemo prihvatiti i razumjeti riječi Svetog pisma koje je Bog otkrio te razumjeti da se istine Svetog Pisma podudaraju sa stvarnošću. Izjave Svetog Pisma istinite su upravo zato što su Božje izjave, a stvarnosti odgovaraju unatoč tomu što je naše znanje o tim istinama (pa čak i naša sposobnost da ih potvrdimo drugima) neizbježno uvijek nepotpuno. Pouzdanje Prosvjetiteljstva u mogućnost apsolutno objektivne spoznaje stvorila je idola iz nepotpomognutog ljudskog uma. Međutim, poricanje mogućnosti čisto objektivnog znanja ne znači gubitak istine koja odgovara objektivnoj stvarnosti, čak i ako takvu istinu nikada ne možemo spoznati bez elementa subjektivnosti. Pogledajte (2).
2. Potvrđujemo da Sveto pismo prenosi istinu. Vjerujemo da je Sveto pismo u cijelosti propozicijsko i da su sve izjave Svetoga pisma potpuno istinite i autoritativne. Unatoč tomu, istinu Svetoga pisma nije moguće iscrpno izraziti nizom propozicija. Ona je sadržana u žanrovima pripovijesti, metafore i poezije koji se ne mogu iscrpno preraditi u doktrinarnu propoziciju, ali nam prenose Božju volju i naum s namjerom da nas učine njemu sličnima.
3. Potvrđujemo da je istina podudaranje života s Bogom. Istina nije samo teoretsko podudaranje nego i savezni odnos. Biblijsku objavu ne treba samo znati, nego i živjeti (Pnz 29,29). Svrha je Biblije stvoriti mudrost u nama: život potpuno podređen Božjoj

stvarnosti. Istina je, dakle, podudaranje ukupnosti našega života i Božjega srca, njegovih riječi i djelovanja, posredovanih Riječju i Duhom. Uklanjanje propozicijske prirode biblijske istine ozbiljno slabi našu sposobnost da zadržimo, zaštitimo i objasnimo evanđelje. S druge pak strane, govoriti o istini samo kao o propozicijama slabi našu zahvalnost utjelovljenom Sinu kao Putu, Istini i Životu, komunikativnoj snazi pripovijesti i priče te važnosti istine kao istinskog života u skladu s Bogom.

4. Kako nas ta vizija istine oblikuje.
 - Prihvaćamo "obuzdanu" teoriju o podudaranja istine, koja je manje trijumfalna od teorija kojih su se pridržavali neki pripadnici starijega protestantizma. Međutim, ujedno odbacujemo gledište prema kojemu je istina samo interno dogovoreni jezik određene vjerske zajednice. Dakle, pridržavamo se, nadamo se u prikladnoj poniznosti, načela sola Scriptura.
 - Iako je istina propozicijska, u nju moramo ne samo vjerovati, nego i prihvatiti u štovanju i prakticirati u mudrosti. Ova ravnoteža oblikuje naše razumijevanje učenja i propovijedanja. Želimo potaknuti strast prema zdravom učenju, ali znamo da kršćanski rast nije samo prenošenje kognitivnih informacija. Kršćanski rast događa se samo kada sav život oblikuju kršćanske prakse u zajednici, uključujući molitvu, krštenje, Gospodnju večeru, zajedništvo i javnu službu riječi.
 - Naše teoretsko znanje o Božjoj istini samo je djelomično čak i kada je točno, ali ipak možemo biti sigurni da je istina ono što nam Riječ govori (Lk 1,4). Snagom Duha Svetoga prihvaćamo riječi evanđelja s punim povjerenjem i uvjerenjem (1. Sol 1,5).

II. Kako trebamo čitati Bibliju? Hermeneutičko pitanje

1. Čitanje cijele Biblije. Čitati cijelu Bibliju znači primijetiti glavnu priču Biblije kao Božje priče o otkupljenju (npr., Lk 24,44) kao i biblijske teme (npr., savez, kraljevstvo, hram) koje prolaze kroz svaku fazu povijesti i svaki dio kanona koji kulminira u Isusu Kristu. U ovoj perspektivi, evanđelje se pojavljuje kao stvaranje, pad, otkupljenje i obnova. To otkriva svrhu spasenja, naime, obnovljenu tvorevinu. Kao što ispovijedamo u Ispovijedi vjere (1), [Bog] u svojoj providnosti ostvaruje svoje vječne naume da otkupi sebi narod i obnovi svoju palu tvorevinu, na hvalu slave svoje milosti.
2. Raščlanjivanje cijele Biblije. Ovo znači raščlaniti njezine izjave, pozive, obećanja i izjave o istini u misaone kategorije (npr., teologija, kristologija, eshatologija) i doći do dosljednog razumijevanja onoga što ona ukratko uči (npr., Lk 24,46-47). U ovoj perspektivi, evanđelje se pojavljuje kao Bog, grijeh, Krist i vjera. Ovo otkriva način spasenja, naime, Kristovo zamjensko djelo i našu odgovornost da ga prihvatimo vjerom. Kao što ispovijedamo u Ispovijedi vjere (7), Isus Krist je djelovao kao naš predstavnik i zamjenik kako bismo u njemu mogli postati pravednošću Božjom.
3. Kako nas ovo čitanje Biblije oblikuje
 - Mnogi danas (ali ne svi) koji su se specijalizirali za prvi od ova dva načina čitanja Biblije, odnosno čitanja cijele Biblije, zadržavaju se na općenitijim aspektima grijeha i spasenja. Križ se uglavnom vidi kao primjer požrtvovna služenja i poraza svjetovnih sila, ali ne i kao zamjena i pomirba za naše grijehe. Ironično je to što ovaj pristup može biti vrlo legalistički. Umjesto da pozivaju ljude na individualno obraćenje putem poruke milosti, ljude pozivaju da se pridruže kršćanskoj zajednici i kraljevskom programu onoga što Bog čini kako bi oslobodio svijet. Naglasak je na kršćanstvu kao načinu života koji vodi do gubitka krvlju kupljenoga statusa u Kristu stečenog osobnom vjerom. U ovoj neravnoteži, malo se pažnje posvećuje energičnoj evangelizaciji i apologetici,

ekspozicijskom propovijedanju te znakovima i važnosti obraćenja/novog rođenja.

- S druge strane, raniji protestantizam (iako ne sav) imao je tendenciju raščlanjivati Bibliju. Kao rezultat toga, postala je individualističnija, gotovo u potpunosti usredotočena na osobno obraćenje i siguran odlazak na nebo. Uz to, njegovo je propovijedanje, iako ekspozicijsko, ponekad bilo moralističko i nije isticalo kako sve biblijske teme kulminiraju u Kristu i njegovu djelu. U ovoj neravnoteži malo se naglašava važnost uzroka pravde i milosrđa za siromašne i potlačene, kao i kulturološka produkcija koja proslavlja Boga u umjetnosti, poslu, itd.
- Ne vjerujemo da se u praksi ova dva načina čitanja Biblije uopće sukobljavaju, iako ih danas mnogi međusobno suprotstavljaju. Naprotiv, vjerujemo da su ova dva, u najboljem slučaju, sastavni dijelovi razumijevanja značenja biblijskoga evanđelja. Evanđelje je izjava da je kroz smrt i uskrsnuće Isusa Krista Bog došao pomiriti pojedince svojom milošću i obnoviti cijeli svijet svojom slavom i za nju.

III. Kako se trebamo odnositi prema kulturi koja nas okružuje? (Problem kontekstualizacije)

1. Tako što ćemo biti kontrakultura. Želimo biti crkva koja ne samo da pruža podršku pojedinim kršćanima u njihovom osobnom hodu s Bogom, nego ih čini alternativnim ljudskim društvom koje Bog stvara svojom Riječju i Duhom. (Vidi dolje, točka 5c.)
2. Za opće dobro. Nije dovoljno da se crkva mora suprotstaviti vrijednostima dominantne kulture. Moramo biti kontrakultura za opće dobro. Želimo se radikalno razlikovati od kulture koja nas okružuje, pa ipak, polazeći od tog posebnog identiteta, moramo požrtvovno služiti bližnjima pa čak i neprijateljima, radeći na napretku ljudi, kako ovdje i sada tako i u vječnosti. Stoga naše zajednička bogoštovlja ne vidimo kao primarnu poveznicu s onima vani. Umjesto toga, očekujemo susret sa svojim bližnjima dok radimo za njihov mir, sigurnost i dobrobit, ljubeći ih riječju i djelom. Činimo li tako, bit ćemo »sol« i »svjetlo« svijetu (održavajući i poboljšavajući životne uvjete, pokazujući svijetu slavu Božju svojim načinom života; Mt 5,13-16). Baš kao što su židovski prognanici bili pozvani voljeti i raditi za šalom Babilona (Jer 29,7), kršćani su također Božji narod »u izgnanstvu« (1. Pt 1,1; Jak 1,1). Građani Božjeg grada moraju biti najbolji mogući građani svoga zemaljskog grada (Jer 29,4-7). Nismo ni pretjerano optimistični ni pesimistični u pogledu svoga kulturološkog utjecaja, jer znamo da ćemo, slijedeći stope onoga koji je dao svoj život za svoje protivnike, biti progonjeni, čak i dok vršimo utjecaj na društvo (1. Pt 2,12).
3. Kako nas oblikuje taj stav prema kulturi.
 1. Vjerujemo da je svaki izraz kršćanstva nužno i pravilno kontekstualiziran, u određenoj mjeri, u određenoj ljudskoj kulturi; ne postoji univerzalni svepovijesni izričaj kršćanstva. Međutim, nikada ne želimo da naša kultura toliko utječe na nas da žrtvujemo evanđeoske istine. Kako onda održavamo ravnotežu?
 2. Odgovor je da evanđelje ne možemo "kontekstualizirati" apstraktno, kao misaoni eksperiment. Ako Crkva nastoji biti kontrakultura za privremeno i vječno dobro ljudi, zaštitit će se i od legalizma koji može pratiti pretjerano povlačenje iz kulture i od kompromisa koji dolazi s pretjeranom prilagodbom. Težimo li služenju, a ne moći, imat ćemo značajan kulturološki utjecaj. No, težimo li izravnoj moći i kontroli društva, ironično ćemo biti asimilirani u ista idolopoklonstva bogatstva, statusa i moći koje želimo promijeniti.

Jedino evanđelje sadrži ključ pomoću kojega možemo primijeniti kontekstualizaciju. Ako pretjeramo s kontekstualizacijom, onda to pokazuje da previše žudimo za odobravanjem od društva. To pokazuje nedostatak povjerenja u evanđelje. No, ukoliko premalo kontekstualiziramo, to onda pokazuje da smo previše zahvaćeni našom vlastitom supkulturom. To razotkriva odsutnost evanđeoske poniznosti i ljubavi prema bližnjemu.

IV. Na koje je načine evanđelje jedinstveno?

Ovo evanđelje ispunjava kršćane poniznošću i nadom, blagošću i odvažnošću, na jedinstven način. Biblijsko evanđelje značajno se razlikuje od tradicionalnih religija, kao i od sekularizma. Religije djeluju prema načelu: "Pokoravam se, dakle prihvaćen sam", ali načelo evanđelja glasi: "Prihvaćen sam kroz Krista, stoga se pokoravam." Dakle, evanđelje se razlikuje i od ateizma i od religije. Možete tražiti da budete svoj vlastiti "gospodin i spasitelj" kršćeci Božji zakon, ali to možete učiniti i držeći se zakona kako biste zaslužili svoje spasenje.

Ateizam i sekularizam imaju tendenciju napuhati samoohrabrujuće, nekritičko "samopoštovanje"; religija i moralizam slamaju ljude pod osjećajem krivnje zbog etičkih standarda koje je nemoguće držati. Međutim, evanđelje nas u isto vrijeme ponizuje i potvrđuje, jer je u Kristu svatko od nas istovremeno pravedan, ali i grješnik. U isto vrijeme, više smo manjkavi i grješni nego što se usuđujemo vjerovati, a ipak smo voljeniji i prihvaćeniji nego što smo se ikada usudili nadati.

Sekularizam ima tendenciju učiniti ljude sebičnima i individualistima. Religija i moral općenito imaju tendenciju učiniti ljude plemenskim i samopravednim prema drugim skupinama (budući da su svoje spasenje, smatraju, zaslužili vlastitim postignućima). S druge strane, evanđelje milosti, usredotočeno na čovjeka koji umire za nas dok smo mu bili neprijatelji, uklanja samopravednost i sebičnost i okreće svoje članove da služe drugima i za vremeniti napredak svih ljudi, a posebno siromašnih, i za njihovo spasenje. Potiče nas da služimo drugima bez obzira na njihove zasluge, baš kao što je Krist služio nama ([Marko 10:45](#)).

Sekularizam i religija prilagođavaju ljude normama ponašanja kroz strah (od posljedica) i ponos (želje za samouzdanjem). Evanđelje potiče ljude na svetost i služenje iz zahvalne radosti za milost te iz ljubavi prema Božjoj slavi zbog onoga što je on u sebi.

V. Što je služba usmjerena na evanđelje?

Karakteriziraju je:

1. Osnaženo zajedničko štovanje.

Evanđelje mijenja naš odnos s Bogom iz odnosa neprijateljstva ili ropske popustljivosti u odnos intimnosti i radosti. Temeljna dinamika službe usmjerene na evanđelje stoga je štovanje i gorljiva molitva. U zajedničkom bogoslužju, Božji narod dobiva posebno viđenje Božje vrijednosti i ljepote koje preobražava život a zatim vraća Bogu prikladne izraze njegove vrijednosti. U srcu zajedničkog štovanja nalazi se služba Riječi. Propovijedanje bi trebalo biti ekspozicijsko (objašnjavanje teksta Svetoga pisma) i usmjereno na Krista (izlaganje svih biblijskih tema kao vrhunca u Kristu i njegovom djelu spasenja). Njegov krajnji cilj ipak nije samo poučavati, nego voditi slušatelje ka štovanju, pojedinačnom i zajedničkom, koje jača njihovu nutrinu da vrše volju Božju.

2. Evangelizacijska učinkovitost.

Budući da evanđelje (za razliku od religioznog moralizma) proizvodi ljude koji ne preziru one koji se s njima ne slažu, crkva koja je istinski usredotočena na evanđelje trebala bi biti ispunjena članovima koji na lijep način govore o ljudskim nadama i težnjama s Kristom i njegovim djelom spasenja. Imamo viziju crkve koja vidi obraćenja bogatih i siromašnih, visokoobrazovanih i manje obrazovanih, muškaraca i žena, starih i mladih, oženjenih i samaca, kao i svih rasa. Nadamo se da ćemo privući izrazito sekularne i postmoderne ljude, kao i doprijeti do religioznih i tradicionalnih ljudi. Zbog privlačnosti svoje zajednice i poniznosti svojih ljudi, crkva usmjerena na evanđelje trebala bi u svojoj sredini pronaći ljude koji istražuju i pokušavaju razumjeti kršćanstvo. Mora im iskazati dobrodošlicu na stotine načina. Malo će vrijediti učine li da im bude udobno, ali će puno postići učine li svoju poruku razumljivom. Uz sve to, crkve usredotočene na evanđelje bit će pristrane prema osnivanju crkava kao jednom od najučinkovitijih načina evangelizacije.

3. Kontrakulturna zajednica.

Budući da evanđelje uklanja i strah i ponos, u crkvi bi se trebali slagati ljudi koji se nikada ne bi mogli složiti izvan nje. Budući da nas upućuje na čovjeka koji je umro za svoje neprijatelje, evanđelje stvara odnose služenja, a ne sebičnosti. Budući da nas evanđelje poziva na svetost, Božji narod živi u svezi ljubavi obilježenim uzajamnom odgovornošću i stegom. Na taj način, evanđelje stvara ljudsku zajednicu koja se radikalno razlikuje od svakoga drugog društva. Što se tiče seksa, crkva bi trebala izbjegavati idoliziranje seksa od strane sekularnoga društva i strah od seksa u tradicionalnom društvu. To je zajednica koja toliko voli i praktički skrbi za svoje članove da biblijska čistoća ima smisla. Ona svoje članove poučava da svoja tjelesna bića prilagode obliku evanđelja – uzdržljivost izvan heteroseksualnoga braka te vjernost i radost u njemu. Što se tiče obitelji, crkva bi trebala potvrditi dobrotu braka između muškarca i žene, pozivajući ih da služe Bogu odražavajući njegovu saveznu ljubav u doživotnoj odanosti i poučavajući djecu njegovim putovima. No, također potvrđuje dobrotu služenja Kristu samaca, za neko vrijeme ili tijekom cijeloga života. Crkva bi trebala okružiti sve osobe koje pate od pada naše ljudske seksualnosti suosjećajnom zajednicom i obitelji. Što se tiče novca, članovi crkve trebali bi sudjelovati u radikalnom ekonomskom dijeljenju s drugima, tako da "među njima nitko (ne) oskudijeva" (Dj 4,34). Takvo dijeljenje ujedno promiče radikalno velikodušnu predanost vremena, novca, odnosa i životnog prostora društvenoj pravdi i potrebama siromašnih, potlačenih, imigranata te ekonomski i fizički slabih. Što se tiče moći, vidljivo je posvećena dijeljenju moći i izgradnji odnosa među rasama, klasama i naraštajima koje su otuđene izvan Kristova tijela. Praktičan dokaz toga je da naše lokalne crkve sve više primaju i prihvaćaju ljude svih rasa i kultura. Svaka bi crkva trebala nastojati odražavati raznolikost svoje lokalne geografske zajednice, kako u lokalnoj crkvi općenito tako i u njezinu vodstvu.

4. Integracija vjere i rada.

Radosna vijest Biblije nije samo pojedinačno oprostjenje, nego i obnova cijele tvorevine. Bog je stavio čovječanstvo u vrt da obrađuje materijalni svijet njemu na slavu i za napredak prirode i ljudske zajednice. Duh Božji ne samo da obraća pojedince (npr. Iv 16,8), nego i obnavlja i obrađuje lice zemlje (npr. Post 1,2; Ps 104,30). Stoga, kršćani ne proslavljaju Boga samo kroz službu Riječi, nego i kroz svoje pozive u poljoprivredi, umjetnosti, poslovanju, vladi, učenju: sve na Božju slavu i promicanje javnoga dobra. Previše je kršćana naučilo zapečatiti uvjerenja koja proizlaze iz njihove vjere od načina na koji rade u svom pozivu. Na evanđelje se gleda kao na sredstvo pronalazačenja osobnoga mira, a ne

kao na temelj svjetonazora, odnosno sveobuhvatno tumačenje stvarnosti koje utječe na sve što radimo. Međutim, imamo viziju crkve koja osposobljava svoje članove da razmisle o implikacijama koje evanđelje ima na način na koji rade stolariju, vodoinstalaterstvo, unos podataka, njegu, umjetnost, posao, vladu, novinarstvo, zabavu i znanost. Takva crkva neće samo podupirati angažman kršćana u kulturi, nego će im i pomoći da u svome radu budu istaknuti, izvrsni i odgovorni u svojim zanatima i zanimanjima. Razvijanje humanih ali kreativnih i izvrsnih poslovnih okruženja iz našeg razumijevanja evanđelja dio je rada na donošenju određene mjere iscjeljenja Božje kreacije u snazi Duha. Utjelovljenje kršćanske radosti, nade i istine u umjetnosti također je dio ovog djelovanja. Sve ovo činimo jer nas do toga vodi Božje evanđelje, čak i kada prepoznamo da konačna obnova svega iščekuje osobni i tjelesni povratak našeg Gospodina Isusa Krista (Ispovijed vjere [13]).

5. Vršenje pravde i milosrđa.

Bog je stvorio i dušu i tijelo, a Isusovo uskrsnuće pokazuje da će otkupiti i duhovno i materijalno. Prema tome, Bog se ne brine samo za spasenje duša, nego i za smanjivanje siromaštva, gladi i nepravde. Evanđelje nam otvara oči da vidimo činjenicu da je sve naše bogatstvo (čak i bogatstvo za koje smo naporno radili) u konačnici nezasluženi dar od Boga. Zato osoba koja velikodušno ne daje svoje bogatstvo drugima nije samo nesuosjećajna nego i nepravedna. Krist je naše spasenje zadobio kroz gubitak, ostvaruje moć kroz slabost i služenje te dolazi do bogatstva kroz davanje svega. Njegovo spasenje ne primaju jaki i uspješni, nego oni koji priznaju da su slabi i izgubljeni. Ne možemo gledati siromahe i potlačene i bezosjećajno ih pozivati da se izvuku iz vlastitih poteškoća. Isus se nije tako ponašao prema nama. Evanđelje osjećaj nadmoći nad siromašnima zamjenjuje milosrđem i suosjećanjem. Kršćanske crkve moraju raditi na pravdi i miru u svojim susjedstvima kroz služenje čak i dok pozivaju pojedince na obraćenje i preporod. Moramo raditi i za vječno i za opće dobro te pokazati svojim bližnjima da ih požrtvovno volimo bez obzira vjeruju li kao mi ili ne. Ravnodušnost prema siromašnima i obespravljenima znači da ne postoji pravo shvaćanje spasenja čistom milošću.

”

Postoji velika nada
ukoliko se možemo
ujediniti oko naravi istine,
oko toga kako je najbolje
čitati Bibliju, oko našega
odnosa prema kulturi, oko
sadržaja evanđelja i oko
prirode službe
usmjerene na evanđelje.

“

Zaključak

Služba koju smo opisali relativno je rijetka. Postoje mnoge crkve prilagođene za one koji traže Boga, koje mnogim ljudima pomažu pronaći Krista. Postoje mnoge crkve koje žele biti uključene u kulturu putem političkoga aktivizma. Postoji brzorastući karizmatski pokret koji naglašava slavno, strastveno, zajedničko štovanje. Postoje mnoge zajednice koje se jako brinu za doktrinarnu strogoću i čistoću te koje se naporno trude da budu odvojene od svijeta. Mnogo je crkava koje se radikalno zalažu za siromašne i marginalizirane.

Međutim, ne vidimo dovoljno pojedinačnih crkava koje utjelovljuju punu, integrativnu ravnotežu evanđelja koju smo ovdje opisali. I dok, u Božjoj milosti, u crkvi postoji ohrabrujući broj svijetlih točaka, još uvijek ne vidimo nikakav široki pokret ovakve službe usredotočene na evanđelje. Vjerujemo da će takva ravnoteža proizvesti crkve s dojmljivim i teološki značajnim propovijedanjem, dinamičnom evangelizacijom i apologetikom te crkvenim rastom i osnivanjem crkava. Naglašavat će pokajanje, osobnu obnovu i svetost života. U isto vrijeme i u istim zajednicama, postojat će angažman u društvenim strukturama običnih ljudi te kulturološki angažman u umjetnosti, poslovanju, učenju i vlasti. Bit će poziva na radikalno kršćansko zajedništvo, u kojemu svi članovi dijele bogatstvo i resurse te nalaze mjesta za siromašne i marginalizirane. Svi će se ovi prioriteti kombinirati i uzajamno jačati u svakoj lokalnoj crkvi.

Što bi moglo dovesti do rastućeg pokreta crkava usmjerenih na evanđelje? Konačni odgovor je da Bog mora, na svoju slavu, poslati probuđenje kao odgovor na žarku, izvanrednu, prevladavajuću molitvu svoga naroda. No, vjerujemo da postoje i pretposljednji koraci koje treba poduzeti. Postoji velika nada ukoliko se možemo ujediniti oko naravi istine, oko toga kako je najbolje čitati Bibliju, oko našega odnosa prema kulturi, oko sadržaja evanđelja i oko prirode službe usmjerene na evanđelje. Vjerujemo da će nas takve obveze iznova potaknuti prema Svetom pismu, prema Kristu iz Pisma, prema Kristovom evanđelju, te da ćemo početi rasti u našoj sposobnosti, Božjom milošću, kao crkve, da živimo "po istini evanđelja" (Gal 2,14). Sramimo se svojih grijeha i neuspjeha, neizmjereno smo zahvalni za oprost te smo željni iznova vidjeti Božju slavu i utjeloviti suobličnost s njegovim Sinom.

REPRODUKCIJA I UPORABA

These Foundation Documents were adopted by the Council of The Gospel Coalition on May 22, 2007, and revised on April 12, 2011. Used by permission of The Gospel Coalition (thegospelcoalition.org), Austin, TX 78717.